

Třeboň

Procházky městem

Třeboň

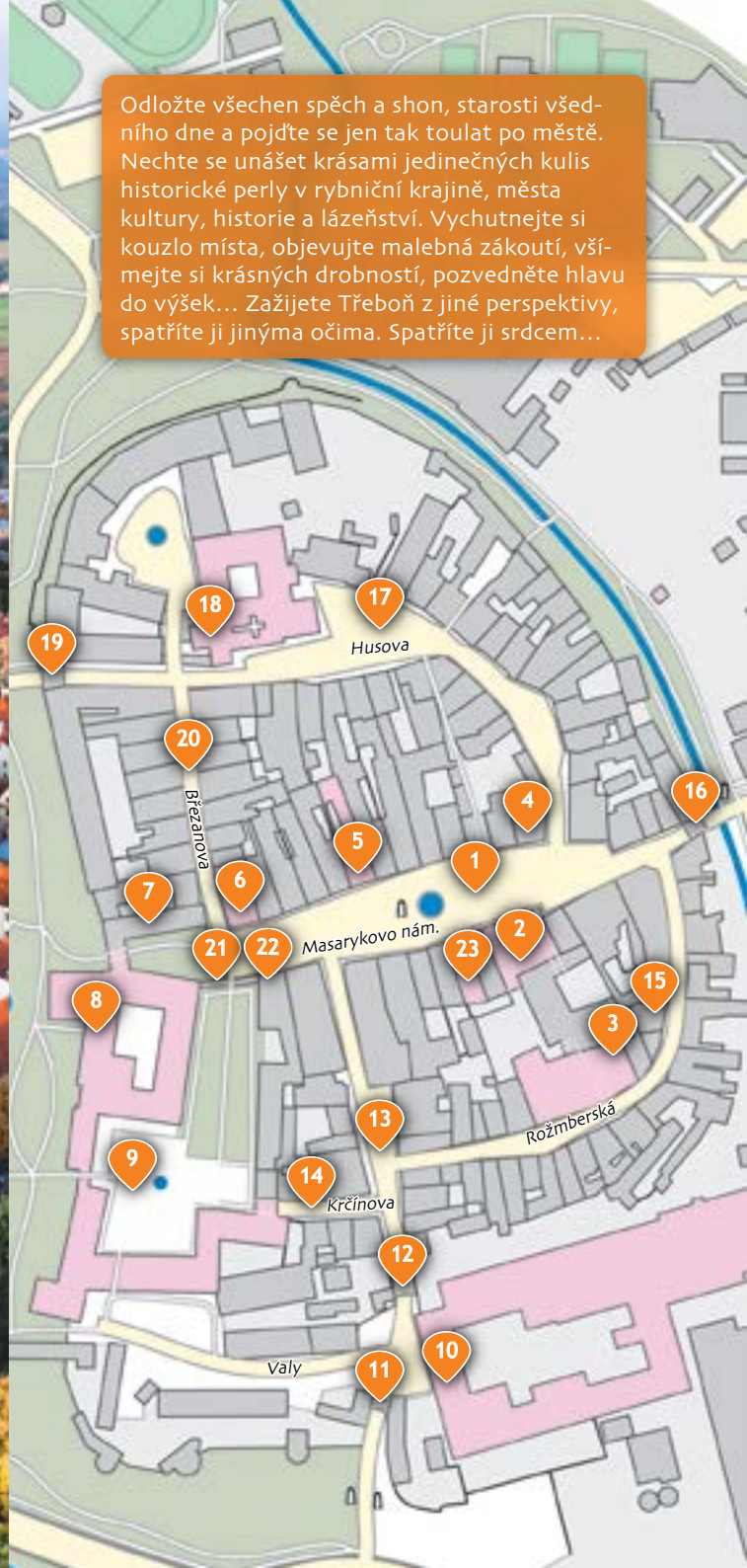
www.itrebon.cz

Třeboň

Odložte všechn spěch a shon, starosti všedního dne a pojdte se jen tak toulat po městě. Nechte se unášet krásami jedinečných kulís historické perly v rybníční krajině, města kultury, historie a lázeňství. Vychutnejte si kouzlo místa, objevujte malebná zákoutí, všimněte si krásných drobností, pozvedněte hlavu do výšek... Zažijete Třeboň z jiné perspektivy, spatříte ji jinýma očima. Spatříte ji srdcem...

1 Masarykovo náměstí	14 Krčínova ulice
2 Stará radnice s radniční věží	15 Rožmberská ulice
3 Divadlo J. K. Tyla	16 Hradecká brána
4 Dům U Bílého koníčka	17 Husova ulice
5 Dům Štěpánka Netolického	18 Kostel sv. Jiljí
6 Vratislavský dům	19 Budějovická brána
7 Rožmberská bibliotéka	20 Břežanova ulice
8 Dům přírody Třeboňska	21 Severní zámecká brána
9 Státní zámek Třeboň	22 Ruthardovský dům
10 Pivovar Bohemia Regent	23 Třeboň v marcipánu
11 Novohradská brána	
12 Svinenská brána	
13 Žižkovo náměstí	

1 Masarykovo náměstí

Naši procházku začneme v samém středu dění. Náměstí bývá malebnou kulisou nesčetných slavností a festivalů, divadelních a hudebních produkcí i řemeslných trhů. Je lemováno **měšťanskými domy** s gotickými základy, renesančními i barokními štíty a zachovalým **podloubím**.

Renesanční kamenná kašna z r. 1569 s tajemnými kruhovými reliéfy, centrálním sloupkem s obeliskem a maskaróny chrlicími vodu sousedí s barokním **mariánským sloupem** z r. 1781.

Na jeho trojbokém podstavci stojí **sochy sv. Josefa, sv. Vojtěcha a sv. Alžběty**. Socha Panny Marie stráží a ochraňuje město z vrcholu štíhlého jehlanu.

2 Stará radnice s radniční věží

31 m vysoká **radniční věž** je symbolem a dominantou města. Současnou podobu získala r. 1638 a nabídne vám **výhledy** na historické centrum a do okolní krajiny.

Prohlídky radniční věže:

Turistické informační centrum

☎ +420 384 721 169 🏠 www.itrebon.cz

Původně renesanční **stará radnice** zde stojí od r. 1566. Dodnes jsou na ní patrné fresky Salomona Gottfrieda Joba s rožmberským, schwarzenberským a městským erbem. Sídlí zde **Turistické informační centrum a Muzeum a galerie Třeboň**.

Prohlídky muzea:

V – IX od 13 do 17 hodin 🏠 www.muzeum-trebon.cz

V průjezdu pod věží stojí zachovalý – dvojitá **kamenná nádoba o velikosti korce (99 l) a věřtele (24,5 l)**. Používala se k odměřování hospodářských produktů na treboňském rynku, stejně jako váhy z konce 18. století, umístěné naproti.

3 Divadlo J. K. Tyla

Útroby moderního proskleného foyer skrývají vchod do historického interiéru **empírového divadla** s malovanou oponou, která je nejstarší funkční v zemi. Jméno nese po slavném českém dramatikovi a herci, J. K. Tylovi, který zde hostoval v letech 1852 a 1856. Samotná budova tu stojí již **od r. 1833** a patří k nejstarším měšťanským divadlům vůbec. Pro milovníky herců na špagátku je na pravé straně v patře foyer vstup do hlediště malé scény, do nového **loutkového divadla**.

Prohlídky Divadla J. K. Tyla:

Turistické informační centrum

☎ +420 384 721169 🏠 www.itrebon.cz

4 Dům U Bílého koníčka (č. p. 97)

Dům si dodnes uchoval svou renesanční podobu s **římšami, klíčovými střílnami, cimbuřím a dalšími motivy** pevnostní architektury a letopočtem 1544 a rožmberskou růží na nárožním pilíři. V jeho zdivu bylo nalezeno kamenné **torzo ženské hlavy**, patrně Elišky z Halsu, vytvořené v královské huti Petra Parléře. Nález je umístěn v Alšově jihočeské galerii v Hluboké nad Vltavou.

Do dlažby před domem č. p. 96 jsou zasazeny tři zlaté kostky, tzv. **Kameny zmizelých**. Připomínají tragický **osud obětí holocaustu**. Jsou věnovány památce členů rodiny Metzlových, bratrům Felixovi, Viktorovi a Karlovi, kteří zahynuli v koncentračních táborech.

Průchod v loubí domu č. p. 94 nás zve do malebné **uličky vedoucí z náměstí ke kostelu**. Od r. 1560 po téměř dvě stě let se tu dařilo **cechu řezníků** a stávaly zde masné krámy. Je to klidné místo k zasnění mimo ruch náměstí s romantickými pohledy na radniční věž přes červené střechy domů.

5 Dům Štěpánka Netolického (č. p. 89)

Dům Štěpánka Netolického je perla, kterou nesmíme minout. Má vzácnou klenbu, sál s renesančními nástěnnými malbami a stavební prvky typické i pro další domy na náměstí – **podloubí, mázhaus, gotické sklepení, průjezd do dvora, pavlač na krakorcích, hospodářskou budovu a studnu**. Svůj název získal po slavném majiteli, rybníkáři a staviteli Zlaté stoky a městského opevnění **Josefu Štěpánku Netolickém**, jak se můžeme přesvědčit z nápisu na desce mezi okny. Dnes je zde **Centrum třeboňského rybníkářského dědictví**. V expozici rybníkářství odhalíte tajemství stavby rybníčních soustav a umu rožmberských rybníkářů. Jedinečné **galerijní prostory** vám nabídnou zajímavou výstavu, přednášku či koncert.

Prohlídky Domu Štěpánka Netolického:

☎ +420 380 130 004 🏠 www.dumstepankanetolickeho.cz

5

Pozdně renesanční dům s průčelím v klasicistním slohu, s motivy cimbuří stojí na rohu do Březanovy ulice. Jeho jméno pochází od rodu Vratislavů z Mitrovic. Mezi okny nelze přehlédnout niku se sochou **Nejsvětější Trojice**. Pokud navštívíte stálou **expozici akvárií**, můžete nahlédnout i do sklepení a spatřit, jak vypadají jednotlivé druhy sladkovodních ryb nejen z třeboňských rybníků, než se ocitnou na vašem talíři.

Prohlídky akvária:

☎ +420 602 487 599 🏠 www.vratislavskydum.cz

6

6 Vratislavský dům (č. p. 84)

7 Bývalá Rožmberská bibliotéka

Tento dům dal vystavět sám Petr Vok z Rožmberka pro **uložení rožmberské rodové knihovny, obrazárny a archivu**. Bydlel tu rožmberský archivář a historik **Václav Březan**. Knihovna byla na rozkaz císaře Ferdinanda III. odvezena do Prahy a stala se r. 1648 válečnou kořistí Švédů. Zachoval se pouze cenný **rožmberský rodový archiv**, který je součástí třeboňského Státního oblastního archivu. Před bývalou bibliotékou stojí **moderní kašna** – symbol spolupráce **partner-ských měst Třeboně a Schremsu**. Stávala tu **Břilická brána** zrušená při přestavbě zámku r. 1601. Průchodem v bývalé fortně se dostaneme do **zámeckého parku v anglickém stylu**. O vzácných stromech a exotických dřevinách vás poučí **map-ka parku**, kterou můžete získat v Domě přírody Třeboňska.

7

8 Dům přírody Třeboňska

Dům přírody Třeboňska najdete v **prostorách Státního zámku Třeboň**. Na jeho vchod vás upozorní **jezírko s dřevěným vodním prvkem „Stará a Nová řeka“**. Návštěvnícké středisko chráněné krajinné oblasti Třeboňsko se stálou expozicí **„Krajina a lidé“** poskytuje **informace o přírodě**, turistických zajímavostech a nabízí množství zábavně naučných aktivit.

Prohlídky Domu přírody Třeboňska:

☎ +420 384 724 912, +420 601 330 960

🏠 www.dumprirody.cz/dum-prirody-trebonka

Dominantou zámku je věž s rožmberským erbem. Na vnitřním nádvoří můžete obdivovat trojdielnou arkádu s toskánskými sloupy, renesanční schodiště s reliéfy a sluneční hodiny. Dříve tu býval panský dvorec a kamenný hrádek. Dnešní podoba zámku je dílem vlašských stavitelů Antonia Ericera, Jana Vlacha a Domenica Cometty.

Ve **Schwarzenberském sále** se konají svatby, koncerty, a jiné kulturní akce. Ve sklepeních pod zámkem najdete expozice s **vodníky a třeboňskými strašidly**.

Barokní objekty sloužily jako úřednické budovy schwarzenberské správy panství. U východní zámecké brány do Krčínovy ulice visí pamětní deska malíře **Hamiltona**. Zde také bydleli slavní **alchymisté John Dee a Edward Kelly**.

Ozdobou velkého nádvoří je **kamenná kašna** z r. 1712. V průvodcích se uvádí, že je na ní použit motiv hlavy Turka ze schwarzenberského znaku, jemuž havran vyklovává oči. Jiné prameny uvádějí, že je to alegorie zkrocení přírodních vodních sil, které symbolizuje divoký pták svazující prameny vlasů čtyř chrličů.

Prohlídky zámku:

☎ +420 384 721 193 🏠 www.zamek-trebon.cz

V prostorách bývalého **hospodářského zázemí zámku** najdeme **voliéry s ptactvem a drobným zvířectvem**, bývalé **kotce a psí kuchyni**. Pod ní je nenápadný vchod **do podzemního obranného systému**. V jedné z bašt sídlí **Správa chráněné krajinné oblasti Třeboňsko**. Na **Trocnovském náměstí** stával coby součást opevnění hluboký příkop s dřevěným mostem, spojujícím brány Svinenskou a Novohradskou.

9 Státní zámek Třeboň

10 Pivovar Bohemia Regent

Panský pivovar stojí na místě rožmberské zbrojnice Petra Voka od počátku 18. století. **Nejstarší písemná zmínka o vaření piva** v Třeboni je však už z roku 1379. Obchodní název pivovaru je inspirován historickou postavou **Jakuba Krčína z Jelčan**, regenta rožmberského dominia. Jak se vyčaruje zlatý pěnivý zážrak z obyčejného chmele a ječmene, si nechte vysvětlit na **prohlídkách s ochutnávkou**.

Prohlídky pivovaru:

+420 777 357 090 www.pivovar-regent.cz

10

11 Novohradská a 12 Svinenská brána

Novohradská brána

byla zbudována Štěpánkem Netolickým v letech 1525 – 1527. Na vnější straně brány zaujme **nápis v němčině a češtině**, který můžeme číst asi takto: „Pod knížecí Schwarzenberskou ochranou svobodné město Třeboň“.

Svinenská brána

doložena již v roce 1379, je pro své renesanční **obloučkovité štíty** a **sgrafitovou výzdobu** nejkrásnější z celého opevnění. Ze strany od náměstí střeží bránu před ohněm **soška sv. Floriána**.

11, 12

13 Žižkovo náměstí a 14 Krčínova ulice

Žižkovo náměstí

je nazýváno **Kozím pláckem**. Projížděly tu povozy se slámou, senem a zásobami pro hospodářství v zadních traktech městských domů. Zpátky pak jezdily na pole s jinačí nadílkou. Ve dvorech městských domů se totiž choval skot, koně i jiné domácí zvířectvo.

Krčínova ulice

Před vstupem do zámku stojí **Krčinův dům**. Patřil slavnému **rybníkáři Jakubu Krčinovi z Jelčan a Sedlčan**, který se jako rožmberský regent zasloužil o hospodářský rozvoj panství. Zmizelou židovskou komunitu připomínají v této ulici dva domy - č. p. 50, **bývalá synagoga** a č. p. 49, kde sídlila **židovská škola**.

15 Rožmberská ulice a 16 Hradecká brána

Rožmberská ulice

I tady najdeme několik renesančních domů přestavěných barokně a klasicistně. Na místě dnešního **hotelu Myslivna** bývala **obecní šatlavna**. V č. p. 30 je doložena poslední třeboňská **lazebnna**, jež pro svůj provoz do r. 1784 používala vodu ze **Zlaté stoky**.

V domě č. p. 33 je **Muzeum Jana Žižky** s rekonstrukcí života a odkazu slavného vojevůdce a s **Galerií filmových zbraní** s originály zbraní a rekvizit z filmů a pohádek.

Prohlídky muzea: Dle sezónní otevírací doby

 www.muzeumzizkyvteboni.cz

Hradecká brána

původně **Brána Dlouhého mostu**. Tudy **po haťové cestě** přes bažiny proudily z města a do města lidé a povozy naložené všelikým zbožím. Všichni formani na cestách mezi Budějovicemi, Krumlovem a Hradcem museli právě tudy. A co ještě brána pamatuje? Svého tvůrce **Štěpánka Netolického**, požáry města r. 1562 i 1875 i poslední přestavbu z konce 19. století. V průchodu pro pěší se za mříží dochovala **hradební ulička**.

17 Husova ulice

V dolní části náměstí se nacházejí dvě výrazné stavby – **dům Státní spořitelny** s plastikami Josefa Bílka a **bývalý městský úřad**, původně budova občanské záložny. Dnes zde sídlí třeboňská **ZUŠ**. Rozšíření ulice na straně u kostela je pozůstatkem někdejšího hřbitova. Dům č. p. 11, penzion a restaurace **U Míšků**, má prvky jihočeského selského baroka a pamětní deska připomíná pobyt J. K. Tyla. V domě č. p. 10 žil **Jan Perníkář**, generál letectva a stíhací pilot RAF. Dům č. p. 127 sloužil od konce 16. století jako **špitál**. Zajímavé prvky najdete často ukryté v interiérech i podloubích obchůdků, ve dvorcích a průjezdech...

18 Kostel Panny Marie Královny a sv. Jiljí a augustiniánský klášter

U kostela nás vítají sochy **sv. Jana Nepomuckého** a **sv. Václava**, **sv. Augustina** a **sv. Vojtěcha**. U postranního vchodu pak **freska korunování Panny Marie** a bájná stvoření. K jihozápadní části kostela přiléhá **tzv. Šternberská kaple** s rožmberskou růží, šternberskou hvězdou a letopočtem 1569. Architektonickou zvláštností interiéru je vzácné **dvoulodí**. U jednoho ze štíhlých gotických sloupů stojí půvabná opuková socha **Třeboňské madony z konce 14. století**. Nejceněnější památkou kostela byl gotický deskový oltář **Mistra Třeboňského oltáře**. Originál je dnes chloubou Národní galerie v Praze. V rámci prohlídek si můžete projít i **křížovou chodbu** s téměř neporušenými freskami a rajským dvorem se studnou.

Prohlídky kostela a kláštera:

☎ +420 732 251103 🏠 www.trebon.farnost.cz

Za branou s **výjevem sv. Huberta** najdeme komplex klášterních budov s **kamennou kašnou** a **gotickou kaplí sv. Vincence**. Klášter byl ve své historii významným střediskem umění a vzdělanosti. Po jeho zrušení Vilémem z Rožmberka zde zřídili **laboratoře pro alchymisty**. V současné době je komplex **sídlem Státního oblastního archivu v Třeboni**.

Úřední hodiny studovny: 🏠 www.ceskearchivy.cz

19 Budějovická brána a 20 Břežanova ulice

Budějovická brána

Současná podoba brány je z roku 1819. Přiléhá k ní tzv. **Dlouhá chodba**, 110 m dlouhá budova mezi Budějovickou bránou a zámek, která kdysi sloužila **k průchodu ze zámku přímo do kostela**.

Břežanova ulice

je pojmenována po rožmberském archiváři a knihovníkovi Václavu Břežanovi. Vlastníky domů byli rožmberští služebníci, o čemž svědčí zachované **nápisové desky na průčelích**. Rozluštíte, komu patřily? Dalšími klenoty jsou domy č. p. 8 s **freskou Nejsvětější Trojice** a č. p. 81 s nárožním arkýřem.

19, 20

Nádherně zdobenou renesanční bránu z r. 1607 vedoucí z náměstí do zámku navrhl italský architekt Domenico Cometta. Jistě vás na ní zaujme terakotový **rožmbersko-ursinový znak** s medvědy, lví hlavy a „tituly páně“ v postranních polích, kde stojí: „Petr Vok Ursin poslední vladař domu rožmberského, Léta Páně od narození Syna Božího 1607“. Proč Ursin? Podle údajného původu Rožmberků z římského knížecího rodu Ursiniů... a ursus znamená medvěd.

21

21 Severní zámecká brána

22 Ruthardovský dům a 23 Třeboň v marcipánu

Ruthardovský dům

stojí hned nalevo od brány do zámeckého nádvoří. Původně býval radnicí a v jeho přízemí fungoval městský pivovar. Jméno dostal po třeboňském hejtmanovi a **rybníkáři Mikuláši Ruthardovi z Malešova**. Dnes se v něm nachází **zámecká galerie**.

Třeboň v marcipánu

V domě č. p. 103 je nalíčena past na mlsné jazýčky! Expozice s galerií, Čokolatérií a dílnou **Třeboň v marcipánu** představuje dějinné události města, historické osobnosti, pověsti a příběhy netradiční sladkou formou.

Přehlídky expozice:

+420 602 659 021 www.trebonvmarcipanu.cz

22, 23

Turistické informační centrum města Třeboně

Masarykovo nám. 1, 379 01 Třeboň

tic@itrebon.cz, www.itrebon.cz

Tel: +420 384 721 169, +420 724 064 504

Dnešní procházka historickým centrem Třeboně za jejími krásami a zajímavostmi končí. Snad jsme spolu poodkryli závoje staletí a pronikli do tajů dob minulých, které se odrážejí ve tváři města. Snad jsme alespoň trošku poodhalili roušku tajemství ducha místa a toho, proč se Třeboň stále zapisuje do srdcí lidí...

Vydalo: Město Třeboň

- Odbor kultury a cestovního ruchu, 2020

Palackého náměstí 46/II, 379 01 Třeboň

www.mesto-trebon.cz

Grafický design a sazba: Mgr. Martin Štědroň

Odpovědná redaktorka: Mgr. Michaela Kajerová

Odborná spolupráce: PaedDr. Laděna Plucarová, PhDr. Jiřina Psíková

Foto: Archiv TIC města Třeboně, Up Vision, Aleš Motejl, Michal Pech, Milan Kajer, Miroslav Adamec, David Beran, Martin Okrouhlica

Více informací na adrese: www.itrebon.cz

Třeboň